

Імпорт меду до країн ЄС

Інформаційна довідка, підготовлена
Європейським інформаційно-дослідницьким
центром

Європейський інформаційно-дослідницький центр створено з метою надання народним депутатам України інформації, яка може бути використана ними у законотворчій діяльності. Діяльність Європейського інформаційно-дослідницького центру здійснюється в рамках програми USAID "Рада: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво", що виконується Фондом "Східна Європа". Більше про центр на сайті <http://euinfocenter.rada.gov.ua/>

Основні вимоги ЄС щодо імпортованого меду

Відповідно до пункту 1 Додатку до [Директиви Ради ЄС 2001/110/ЄС від 20 грудня 2001 року](#), мед – це натуральна солодка речовина, вироблена бджолами *Apis mellifera* з нектару рослин або з секретії живих частин рослин або виділень комах, що смочуть сік на живих частинах рослин, яке збирають бджоли, змінюють за допомогою власних специфічних речовин, відкладають, зневоднюють, запасують і залишають достигати і дозрівати¹.

При розміщенні на ринку в якості меду або при використанні в будь-якому продукті, призначеному для споживання людиною, мед повинен відповідати таким вимогам (Додаток 1 Директиви Ради ЄС 2001/110/ЄС)²:

1. Склад цукру

1.1. Вміст фруктози і глюкози (сума)

квітковий мед	не менше 60 г/100 г
падевий мед, суміш падевого і квіткового меду	не менше 45 г / 100 г

1.2. Вміст сахарози

загалом	не більше 5 г/ 100 г
робінія звичайна (<i>Robinia pseudoacacia</i>), люцерна посівна (<i>Medicago sativa</i>), банксія (<i>Banksia menziesii</i>), солодушка (<i>Hedysarum</i>), евкالیпт камальдульський (<i>Eucalyptus camadulensis</i>), евкрифія блискуча (<i>Eucryphia lucida</i> , <i>Eucryphia milliganii</i>), види цитрусових	не більше 10 г/ 100 г
лаванда (<i>Lavandula spp.</i>), огірочник лікарський (<i>Borago officinalis</i>)	не більше 15 г/ 100 г

2. Зміст вологи

загалом	не більше 20%
верес звичайний (<i>Calluna</i>) і кондитерський мед (загалом)	не більше 23%
кондитерський мед з вересу звичайного (<i>Calluna</i>)	не більше 25%

3. Склад нерозчинний у воді

загалом	не більше 0.1 г/ 100 г
пресований мед	не більше 0.5 г / 100 г

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001L0110>

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001L0110&from=EN>

4. Питома електропровідність

види меду, не зазначені нижче, і суміш цих видів меду	не більше 0.8 мСм/ см
падевий і каштановий мед і суміші цих видів меду, за винятком тих, які перераховані нижче	не більше 0.8 мСм / см
винятки: суничник великоплідний (<i>Arbutus unedo</i>), верес болотний (<i>Erica</i>), евкаліпт, липа (<i>Tilia spp.</i>), верес звичайний (<i>Calluna vulgaris</i>), манука або лептоспермум медоносний (<i>leptospermum</i>), чайне дерево (<i>Melaleuca spp.</i>)	

5. Вільна кислота

загалом	не більше 50 міліграм-еквівалентів кислоти на 1000 грамів
кондитерський мед	не більше 50 міліграм-еквівалентів кислоти на 1000 грамів

6. Активність діастази і зміст гідроксиметилфурфуролу (ГМФ), виявлені після переробки і змішування

(А) Активність діастази (шкала Schade)

загалом, крім кондитерського меду	не менше 8
види меду з низьким вмістом природного ферменту (наприклад цитрусові види меду) і вмістом ГМФ не більше 15 мг/кг	не менше 3

(В) ГМФ

загалом, крім кондитерського меду	не більше 40 мг/кг (на виконання положень (а), другий абзац)
види меду заявленого походження з регіонів з тропічним кліматом і суміші цих видів меду	не більше 80 мг/кг

[Регламентом Європейського парламенту та Ради 396/2005/ЄС від 23 лютого 2005 року](#) регулює питання щодо визначення максимальних граничних рівнів пестицидів у харчових продуктах рослинного та тваринного походження. У базі даних пестицидів та активних речовин ([EU – Pesticides database](#)) можна ознайомитись з допустимими граничними рівнями окремих видів пестицидів у конкретному харчовому продукті (в тому числі, у меді)³.

Крім того, існують вимоги щодо граничних рівнів вмісту антибіотиків у меді ([Регламент Комісії \(ЄС\) 37/2010/ЄС від 22 грудня 2009 року](#)). Важливість

³ Regulation (EC) NO 396 [Електронний ресурс] // Official Journal of the European Union. – 2005. – Режим доступу до ресурсу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005R0396&from=EN><http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005R0396&from=EN>.

дотримання цих вимог ілюструє приклад заборони постачання китайського меду на ринок ЄС у період 2002-2004 рр. через вміст забороненого антибіотику хлорамфеніколу.

[Регламент Комісії \(ЄС\) №889/2008 від 5 вересня 2008](#) містить вимоги до **органічного** виробництва меду, серед яких основними є (ст. 13):

- Розташування пасіки на території з радіусом 3 км, вільній від забруднення хімікатами;
- Культури, якими харчуються бджоли, не повинні оброблятися хімікатами;
- Штучний корм для бджіл повинен мати сертифікат відповідності вимогам до органічних продуктів;
- Лікування бджіл має проводитись препаратами, які містять органічні речовини;
- Збір меду має проводитись без обкурювання бджіл;
- Вулики мають бути виготовлені з натуральних матеріалів⁴.

[Регламент Європейського парламенту і Ради 1169/2011/ЄС від 25 жовтня 2011 року](#) містить вимоги до маркування продуктів харчування. Особливу увагу в Регламенті приділено таким актуальним питанням, як:

- обов'язкова інформація про харчову цінність продукту;
- оформлення етикетки;
- регламентація розмірів шрифту;
- внесення даних про інгредієнти, які викликають алергію;
- інформування про країну походження (є обов'язковим для меду);
- інформування про заморожування продуктів.

Крім основних вимог до маркування, існують особливі умови щодо імпортованого меду. На маркуванні додатково має бути зазначено країну походження, а саме тієї країни, де було зібрано мед. Якщо мед походить з декількох країн, назва країни походження має бути замінена формулюванням – «суміш медів не з ЄС». Кожна партія меду має супроводжуватись сертифікатом, підписаним і завіреним печаткою уповноваженого представника ветеринарної служби. Модель сертифіката, необхідного для імпорту меду на територію ЄС, визначена додатком до [Регламенту Комісії 1664/2006/ЄС від 6 листопада 2006 року](#).

⁴ Commission Regulation (EC) No 889/2008 [Електронний ресурс] // Official Journal of the European Union. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:250:0001:0084:en:PDF>.

Модель сертифіката, необхідного для імпорту меду на територію ЄС

Appendix V7 to Annex V7

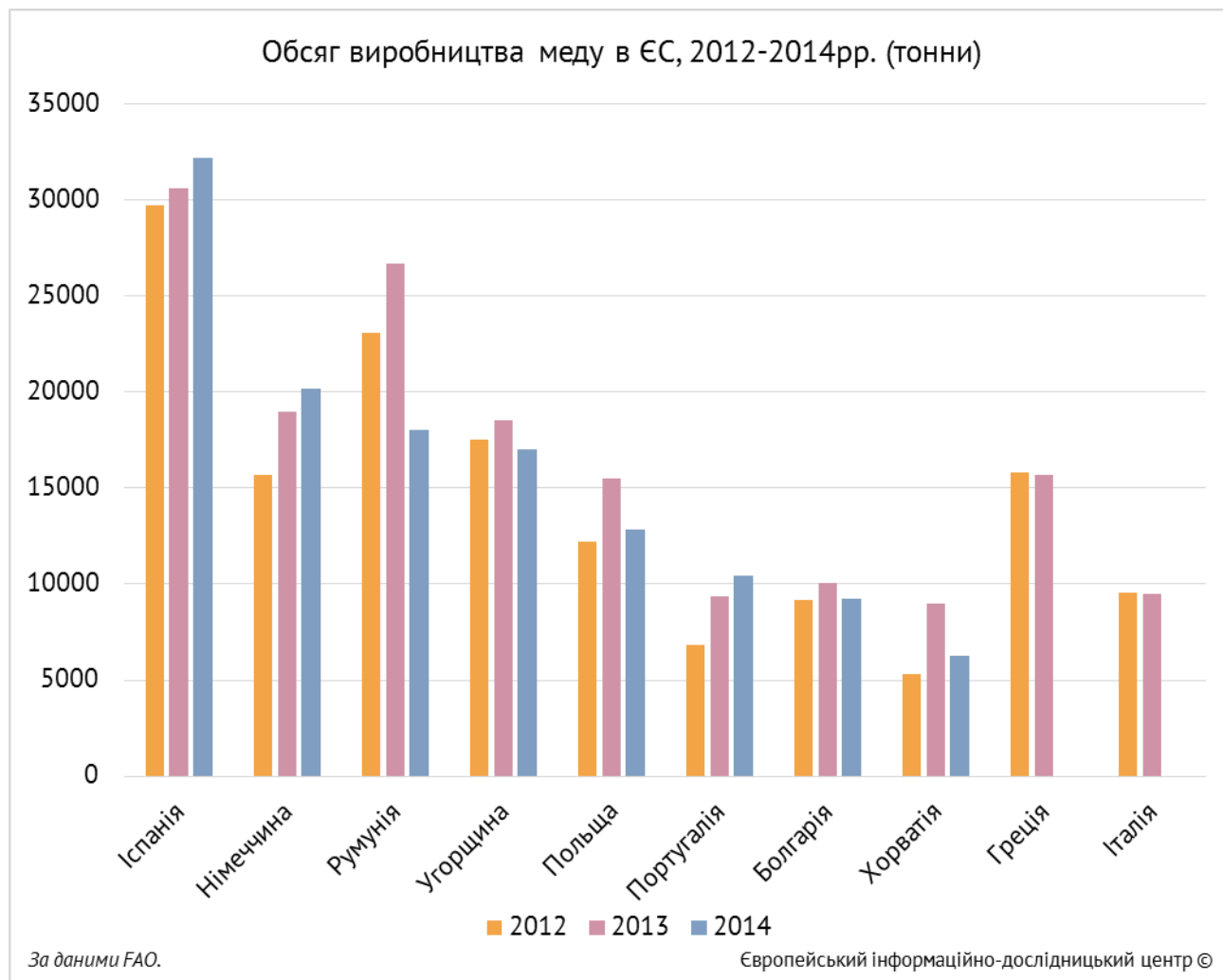
MODEL HEALTH CERTIFICATE FOR IMPORTS OF HONEY AND OTHER APICULTURE PRODUCTS INTENDED FOR HUMAN CONSUMPTION

COUNTRY		Veterinary certificate to EU	
Part I: Details of dispatched consignment	1.1. Consignor Name Address Postal code Tel. No.	1.2. Certificate reference number 1.2.a 1.2.b 1.3. Central Competent Authority 1.4. Local Competent Authority	
	1.5. Consignee Name Address Postal code Tel. No.	1.6.	
	1.7. Country of origin HS code 1.8.	1.9. Country of destination HS code 1.9b	
	1.10. Place of origin Name Address	1.11.	
	1.12. Place of loading	1.13. Date of dispatch	
	1.14. Means of transport Aeroplane ☐ Ship ☐ Railway wagon ☐ Road vehicle ☐ Other ☐ Identification Commodity references	1.15. Entry EP in EU 1.17.	
	1.18. Description of commodity	1.19. Commodity code (HS code)	1.20. Quantity
	1.21. Temperature of product Ambient ☐ Chilled ☐ Frozen ☐	1.22. Number of packages	
	1.23. Identification of container/Date version	1.24. Type of packaging	
	1.25. Commodity certified for Human consumption ☐		
1.26.	1.27. For import or admission into EU ☐		
1.28. Identification of the commodity			
Species (Scientific name)	Extraction type	Approximate number of establishments Manufacturing plant	Number of packages Net weight

COUNTRY		Honey and apiculture products		
Part II: Certification	11. Health attestation	E.g. Certificate reference number	E.g.	
	I, the undersigned, declare that I am aware of the relevant provisions of Regulation (EC) No 1762/2002, (EC) No 952/2004 and (EC) No 953/2004 and certify that honey and apiculture products described above were produced in accordance with those requirements, in particular that they:			
	— come from (an) establishment(s) implementing a programme based on the HACCP principles in accordance with Regulation (EC) No 952/2004,			
	— have been handled and, where appropriate, prepared, packaged and stored in a hygienic manner in accordance with the requirements of Annex 9 to Regulation (EC) No 952/2004			
	and			
	— the guarantees covering live animals and products thereof provided by the residue plans submitted in accordance with Directive 96/23/EC, and in particular Article 20 thereof, are fulfilled.			
	Notes			
	Part I:			
	— Box reference 1.11: Place of origin: name and address of the dispatch establishment.			
	— Box reference 1.15: Registration number (railway wagons or container and trailers), flight number (aircraft) or name (ships). Separate information is to be provided in case of unlabelling and reloading.			
— Box reference 1.19: Use the appropriate HS codes: 04.05, 04.10.				
— Box reference 1.23: Identification of container/serial number: only where applicable.				
Part II:				
— The colour of the stamp and signature must be different to that of the other particulars in the certificate.				
Official inspector				
Name (in capitals):		Qualification and title:		
Date:		Signature:		
Stamp:				

Виробництво меду в ЄС

ЄС є одним зі світових лідерів з виробництва меду у світі. За даними Європейської Комісії, за останні роки в ЄС було вироблено близько 234 000 тон меду на рік. У 2014 р. у ЄС було вироблено 240 000 тон меду, у 2015 році – 268 000 тон⁵. Наразі відсутні агреговані дані щодо структури виробництва меду за країнами за період 2014-2017 рр. Уся інформація щодо обсягів виробництва меду міститься у національних програмах з бджільництва держав-членів ЄС⁶. За даними ФАО, найбільшими виробниками меду у 2014 році були Іспанія, Німеччина, Румунія, Угорщина та Польща (див. таблицю).

У період 2011-2013 рр. відбулося зниження рівня виробництва меду через скорочення колоній бджіл внаслідок хвороб та використання хімікатів у сільському господарстві. Подібні ризики для виробництва меду в ЄС відкривають перспективи для закріплення на ринку зовнішніх експортерів, які можуть гарантувати високу якість меду⁷.

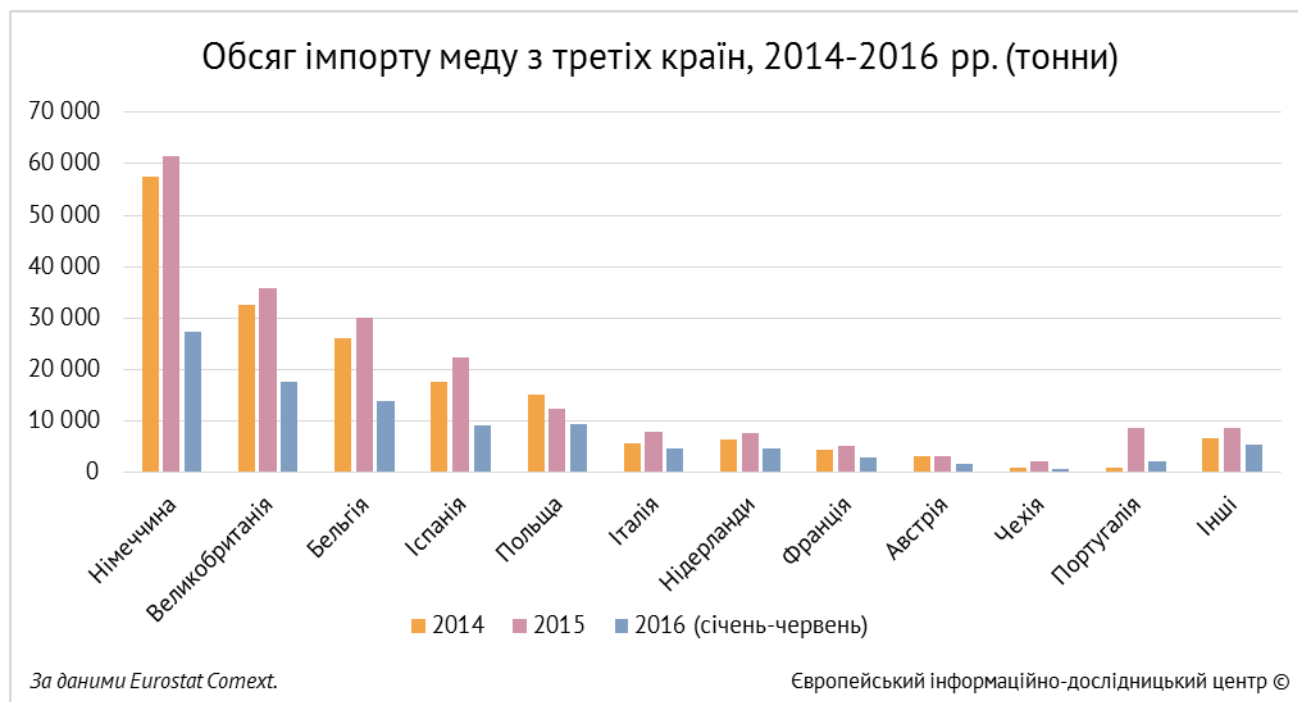
⁵ Beekeeping and honey [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://ec.europa.eu/agriculture/honey_en.

⁶ National Apiculture Programmes [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://ec.europa.eu/agriculture/honey/programmes_en.

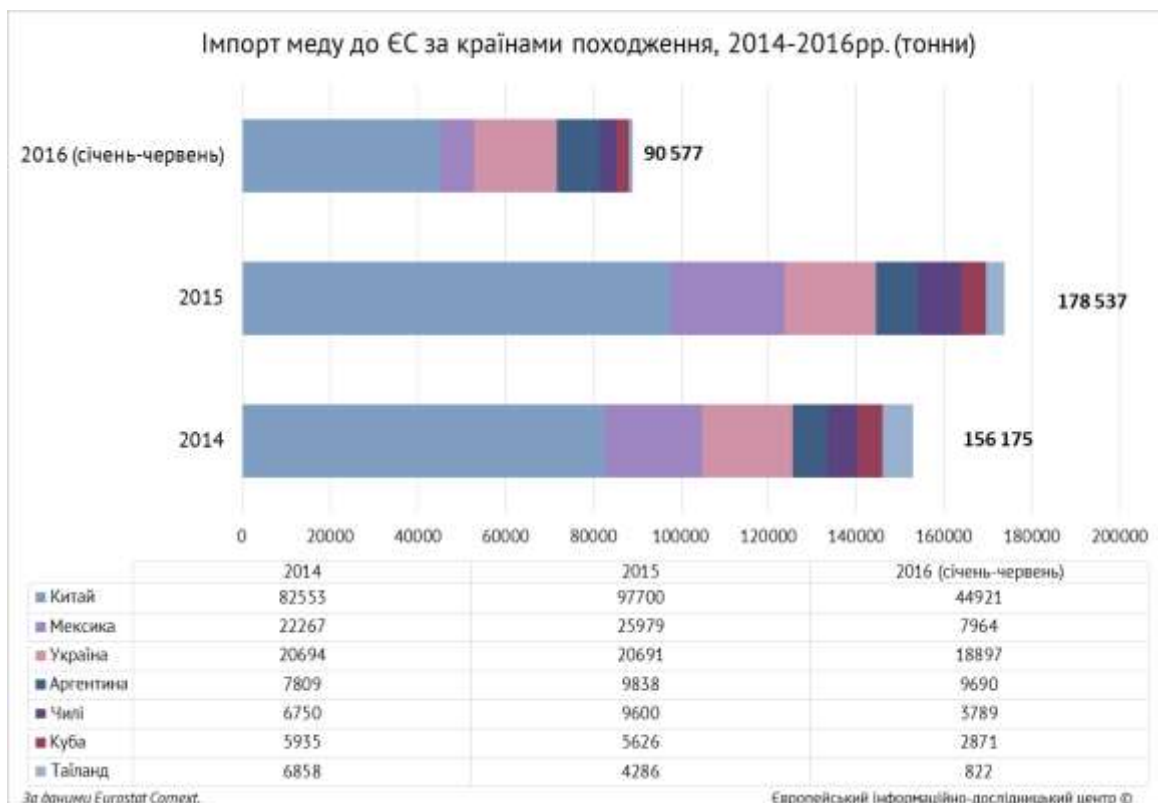
⁷ What is the demand for honey in Europe? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.cbi.eu/market-information/honey-sweeteners/trade-statistics/>.

Імпорт меду до ЄС з третіх країн

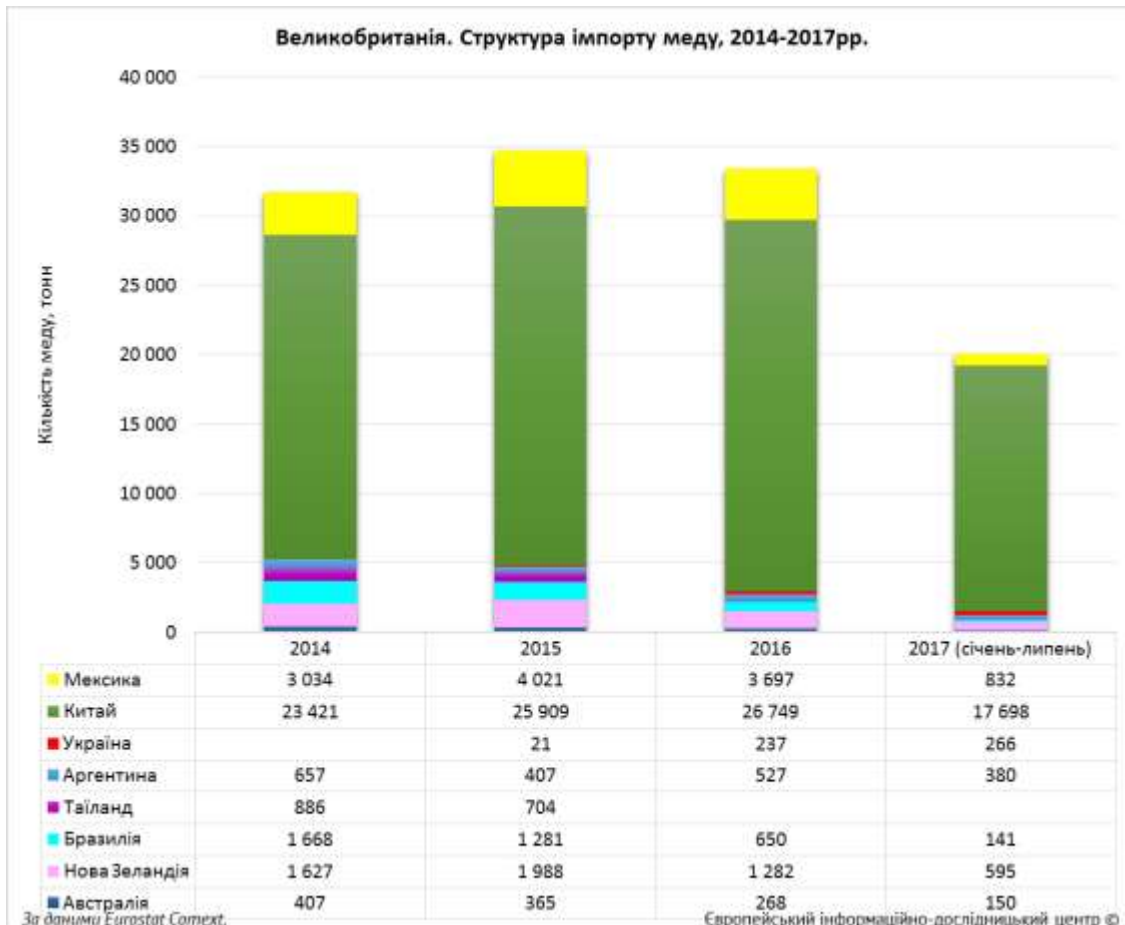
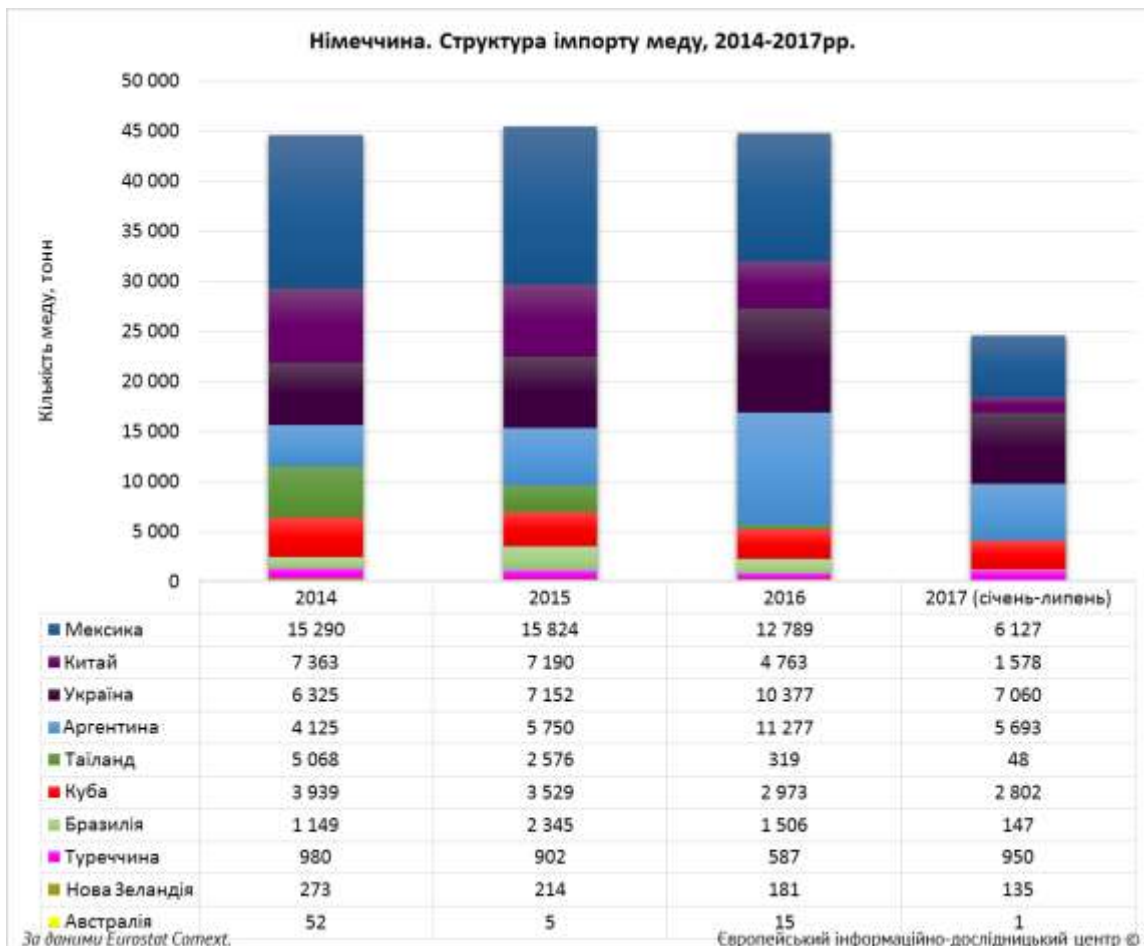
Хоча ЄС є другим найбільшим виробником меду у світі, понад 40% обсягу споживаного меду ЄС забезпечується за рахунок імпорту. Найбільшими імпортерами меду в ЄС є ФРН, Великобританія, Бельгія, Іспанія, Польща, Італія, Нідерланди та Франція (див. таблицю).

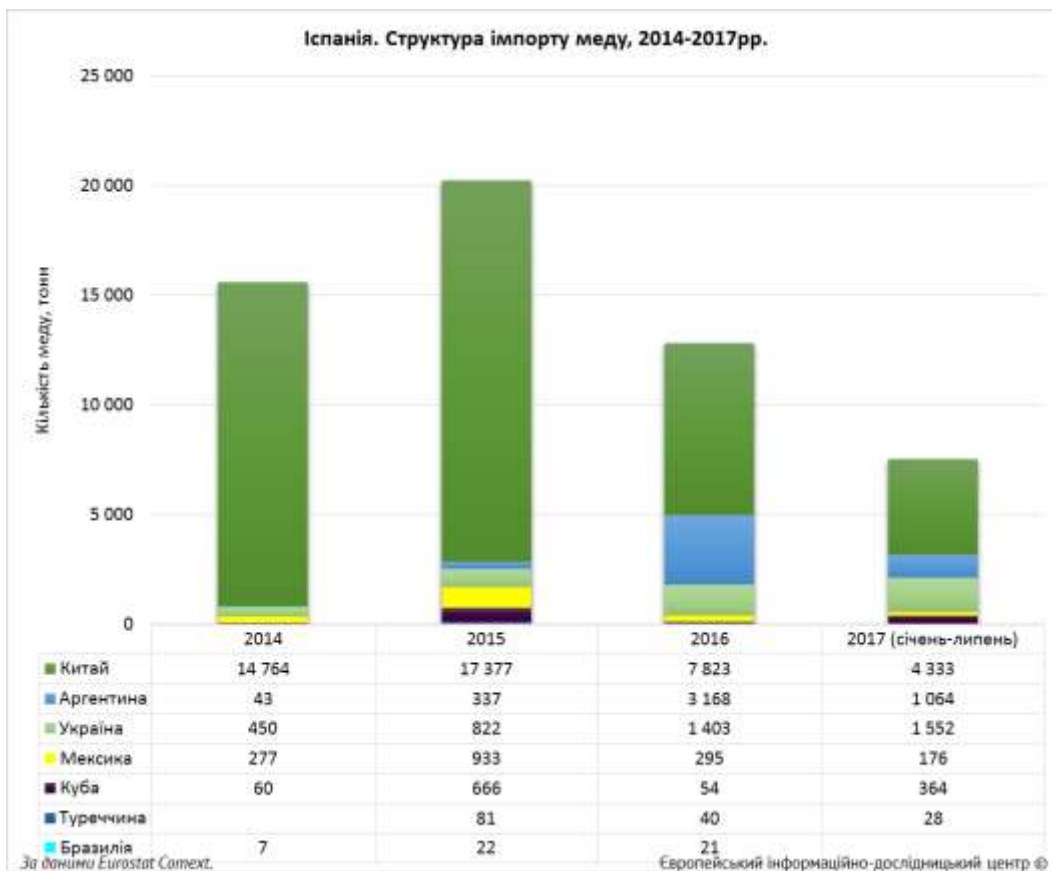
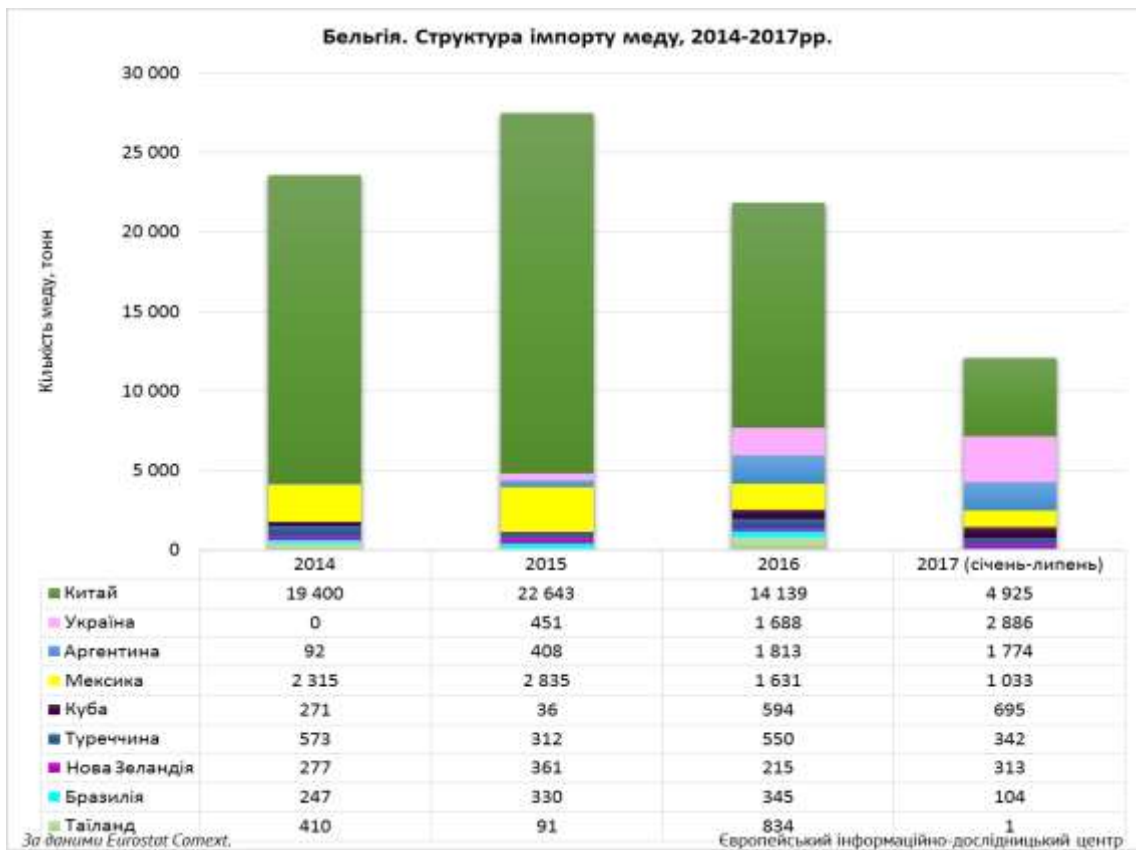

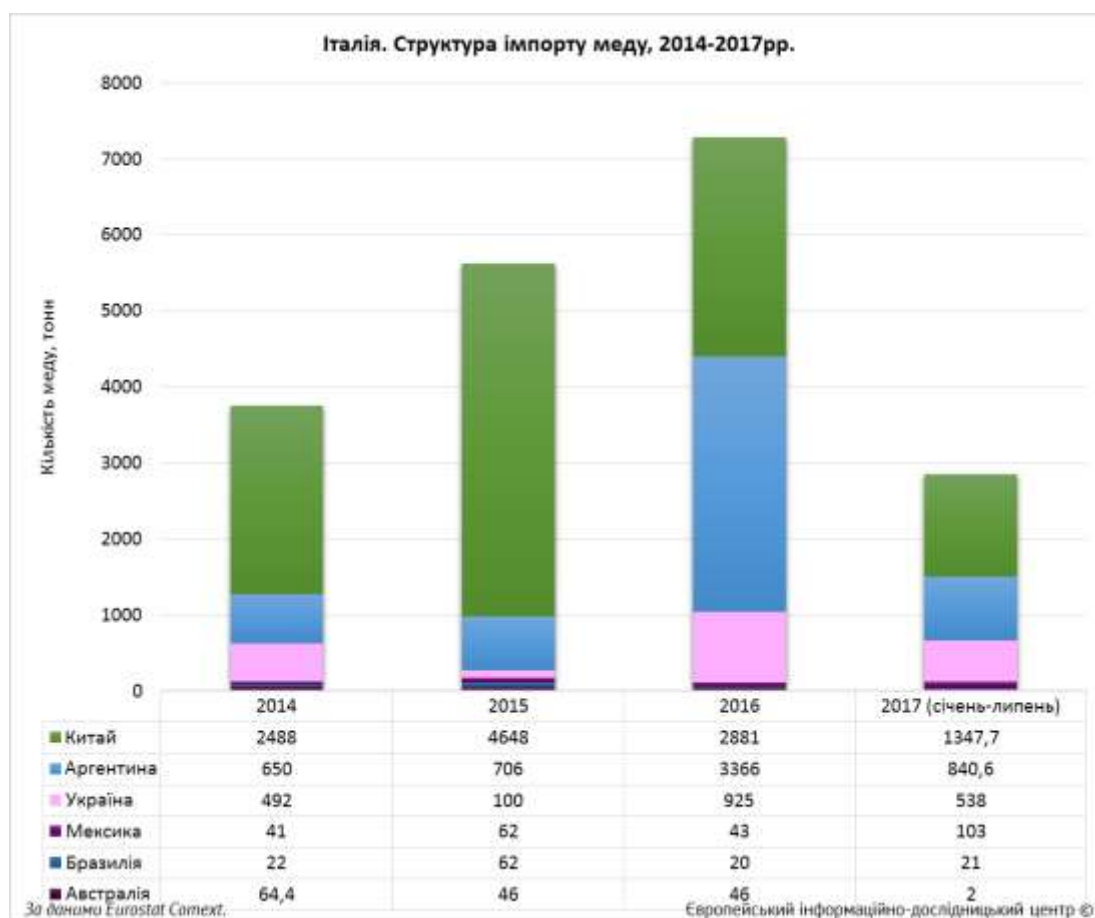
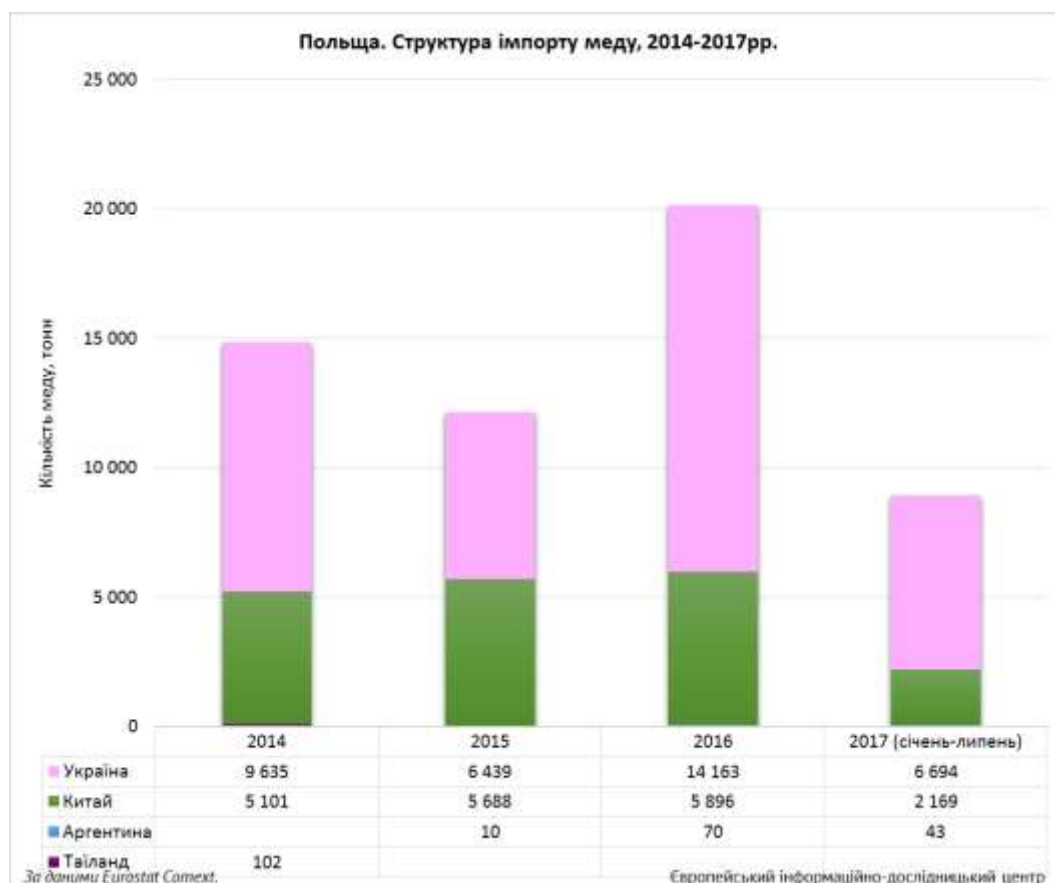
Законодавством ЄС заборонений імпорт меду в ЄС країнами, які не входять до так званого [списку третіх країн](#). Найбільшими імпортерами меду до країн ЄС є Китай, Мексика та Україна.

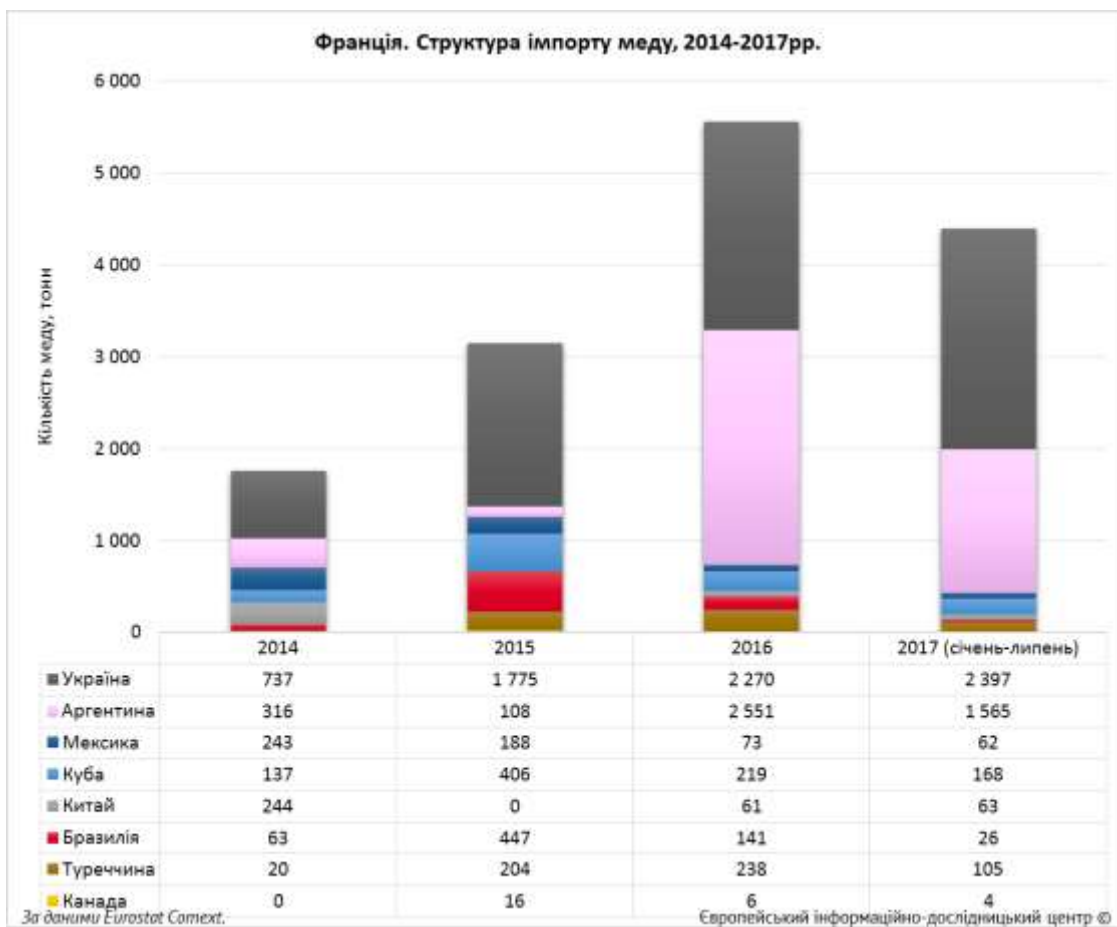
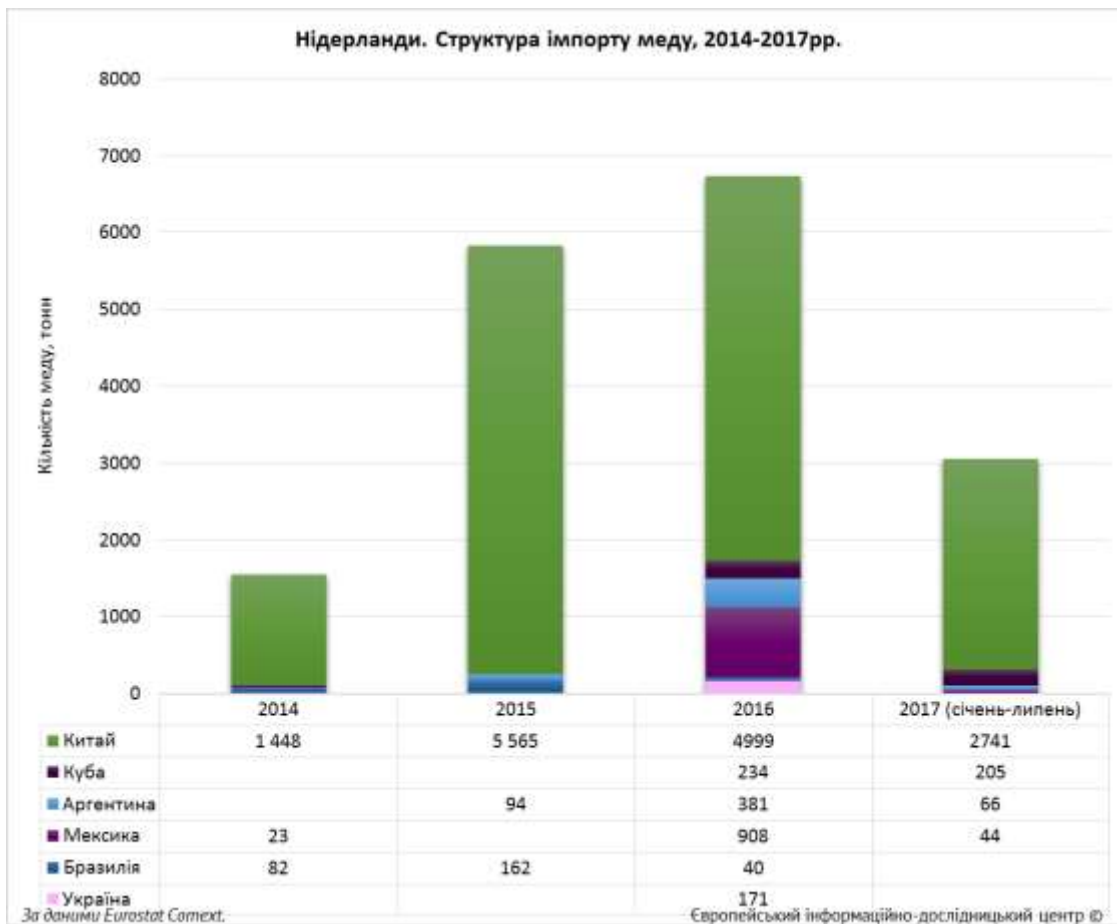

Також серед крупних імпортерів є Аргентина, Бразилія, Куба, Таїланд, Туреччина, Нова Зеландія та Австралія. Крім того, Україна є абсолютним лідером серед третіх країн з імпорту меду до Франції та Польщі (див. діаграми). Нижче можна ознайомитись з даними щодо структури імпорту меду найбільших імпортерів-членів ЄС з третіх країн за період 2014-2017 рр.

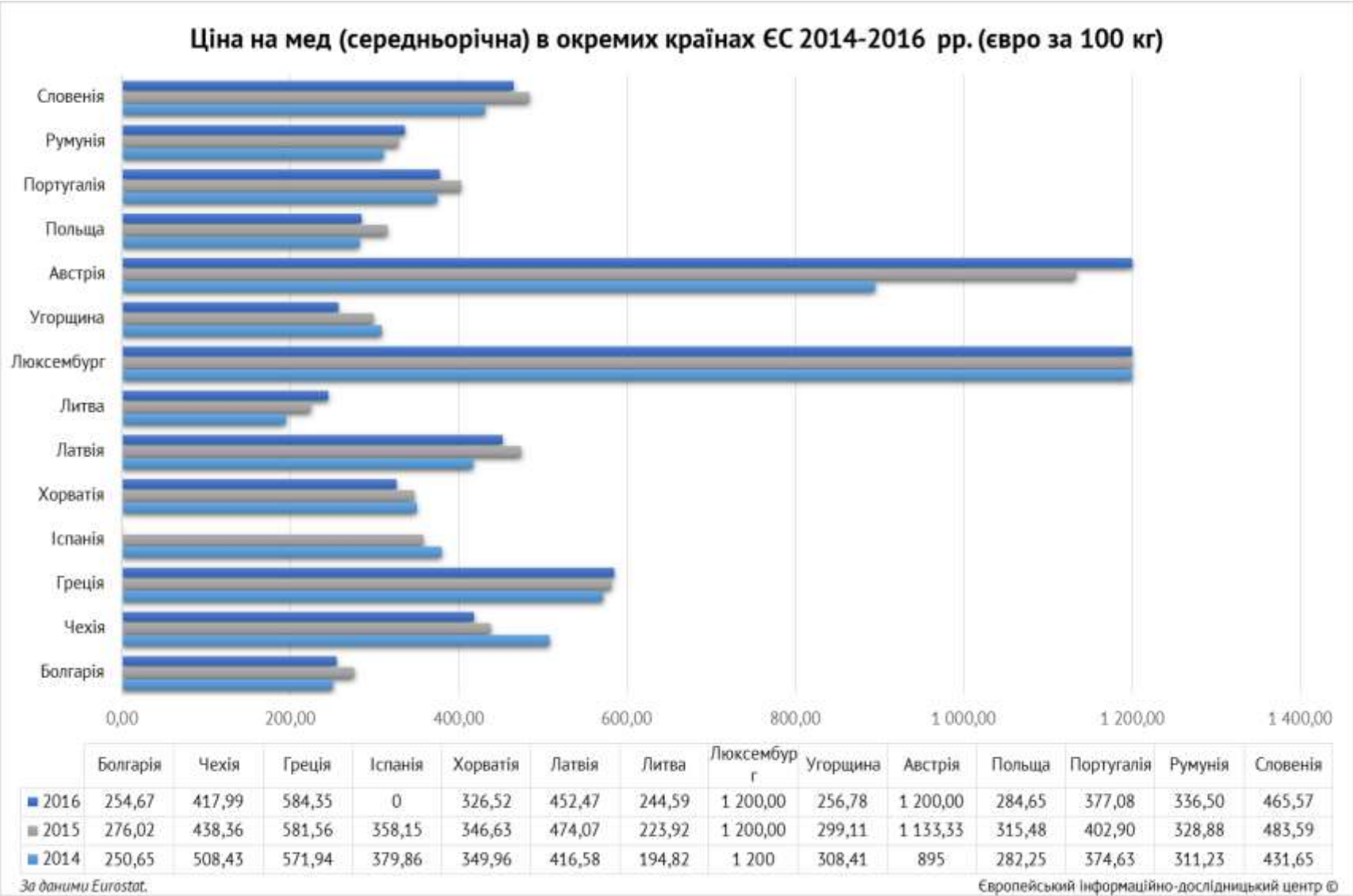

За даними Eurostat Comext найдешевшим є мед імпортований до ЄС з Китаю та України. У січні-червні 2016 року ціна за 1 кг китайського меду становила 1,59 євро, а за 1 кг українського меду – 1,98 євро. Найдорожчим є новозеландський мед, ціна якого за даний період становить 22,47 євро (див. таблицю).

Середня ціна на мед за країною походження, 2014-2016 рр. (євро за кг)

	2014	2015	2016 (січень-червень)
Нова Зеландія	14,29	16,14	22,47
Туреччина	3,86	3,98	3,96
Сербія	3,37	4,17	3,88
Бразилія	2,86	3,42	3,16
Мексика	2,72	3,25	3,15
Гватемала	2,67	3,55	2,99
Сальвадор	2,67	3,53	2,81
Чилі	2,97	3,72	2,78
Молдова	2,82	3,04	2,62
Куба	2,38	2,83	2,53
Уругвай	2,64	3,15	2,43
Аргентина	2,75	3,24	2,4
Таїланд	1,78	2,25	2,12
Україна	1,93	2,16	1,98
Китай	1,4	1,64	1,59
Середня ціна	2,14	2,52	2,21

Підготувала аналітик Європейського інформаційно-дослідницького центру
Катерина Пенькова

